

HRVATSKI OPERATOR TRŽIŠTA ENERGIJE d.o.o., Zagreb

Plan poslovanja za razdoblje od 2021. – 2023. godine

SADRŽAJ

1. UVOD.....	2
2. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU.....	4
3. VIZIJA, MISIJA I CILJEVI.....	5
4. POVEZANO DRUŠTVO.....	5
5. PLAN POSLOVANJA SEKTORA TRŽIŠTA ELEKTRIČNE ENERGIJE I EKO BILANČNE GRUPE ZA RAZDOBLJE 2021. – 2023.....	7
5.1 Plan poslovanja Odjela tržišta električne energije za razdoblje 2021.-2023.	7
5.2 Plan poslovanja Odjela EKO bilančne grupe za razdoblje 2021.-2023.	9
6. PLAN POSLOVANJA SAMOSTALNOG ODJELA TRŽIŠTA PLINA ZA RAZDOBLJE 2021. – 2023.....	11
7. PLAN POSLOVANJA SEKTORA OBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIJE I PROVEDBE SUSTAVA POTICANJA ZA RAZDOBLJE 2021. – 2023.....	13
7.1. Plan poslovanja Registra jamstva podrijetla za razdoblje 2021. – 2023.	20
8. ZAKLJUČAK.....	22

1. UVOD

HRVATSKI OPERATOR TRŽIŠTA ENERGIJE d.o.o. (u daljnjem tekstu: HROTE, Društvo, operator tržišta) s radom je započeo 4. travnja 2005. godine. HROTE obavlja djelatnost organiziranja tržišta električne energije i tržišta plina kao javnu uslugu, pod nadzorom Hrvatske energetske regulatorne agencije. Također, temeljne djelatnosti tvrtke su i poticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i visokoučinkovite kogeneracije, vođenje EKO bilančne grupe te poslovi vezani uz registar jamstva podrijetla.

Opisno o djelatnostima

I. ENERGETSKA DJELATNOST ORGANIZIRANJA TRŽIŠTA ELEKTRIČNE ENERGIJE

Društvo je osnovano za obavljanje regulirane djelatnosti organiziranja tržišta električne energije u skladu s odredbama energetske propisa i to: Zakona o energiji (NN 120/12,14/14, 95/15, 102/15 i 68/18) i Zakona o tržištu električne energije (NN 22/13, 95/15, 102/15, 68/18 i 52/19), a započelo je s poslovanjem 4. travnja 2005. godine.

II. SUSTAV POTICANJA PROIZVODNJE ELEKTRIČNE ENERGIJE IZ OBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIJE I KOGENERACIJE

U sustavu poticanja proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i visokoučinkovite kogeneracije Društvo ima ovlasti prikupljanja naknade za poticanje i isplatu poticajne cijene povlaštenim proizvođačima. Navedeni sustav poticanja koji se primjenjuje od 1. srpnja 2007. godine reguliran je Zakonom o energiji i Zakonom o tržištu električne energije (, Zakonom o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovite kogeneracije (NN 100/15, 123/16, 131/17, 111/18), te sljedećim podzakonskim aktima: Pravilnik o korištenju obnovljivih izvora energije i kogeneracije (NN 88/12), Pravilnik o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača električne energije (NN 132/13, 81/14, 93/14, 24/15, 110/15), Uredba o naknadi za poticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije (NN 33/07, 133/07, 155/08, 155/09, 8/11, 144/11, 128/13), Odluka o visini naknade za obnovljive izvore energije i visokoučinkovitu kogeneraciju (NN 87/2017) Tarifni sustav za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije (NN 33/07, 63/12, 121/12, 144/12, 133/13, 151/13, 20/14, 107/14,100/15).

III. ENERGETSKA DJELATNOST ORGANIZIRANJA TRŽIŠTA PLINA

Ulogu i funkcije Društva vezano uz obavljanje energetske djelatnosti organiziranja tržišta plina u Republici Hrvatskoj propisuju sljedeći zakonski i podzakonski akti: Zakon o tržištu plina (NN 18/18, 23/20) te Pravila o organizaciji tržišta plina (HROTE 50/18).

IV. REGISTAR JAMSTVA PODRIJETLA

Regulatorni okvir za implementaciju sustava jamstva podrijetla definiran je Zakonom o energiji, a koji između ostalog, određuje da se za potrebe dokazivanja udjela energije proizvedene iz pojedinih izvora energije krajnjim kupcima uvodi sustav jamstva podrijetla energije. Zakon o tržištu električne energije određuje da je HROTE odgovoran za izdavanje jamstva podrijetla električne energije, kao i za uspostavu te vođenje registra jamstava podrijetla električne energije. Uredbom o uspostavi sustava jamstva podrijetla električne energije (NN broj: 84/13, 20/14, 108/15 i 55/19) i Pravilima o korištenju registra jamstava podrijetla električne energije detaljnije se regulira sustav jamstva podrijetla.

V. EKO BILANČNA GRUPA

Uspostava EKO bilančne grupe regulirana je Zakonom o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovite kogeneracije ((dalje: Zakon o OIEiVUK), a čine je proizvođači električne energije i druge osobe koje obavljaju djelatnost proizvodnje električne energije, a koje imaju pravo na poticajnu cijenu sukladno sklopljenim ugovorima o otkupu električne energije temeljem Tarifnog sustava za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije (NN 33/07), Tarifnog sustava za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije (NN 63/12, 121/12 i 144/12) i Tarifnog sustava za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije (NN 133/13, 151/13, 20/14, 107/14 i 100/15) te pravo na zajamčenu otkupnu cijenu temeljem ugovora o otkupu električne energije zajamčenom otkupnom cijenom temeljem Zakona o OIEiVUK. HROTE je određen za voditelja EKO bilančne grupe s obvezom vođenja EKO bilančne grupe, planiranja proizvodnje električne energije za EKO bilančnu grupu te prodaje električne energije proizvedene od strane članova EKO bilančne grupe, na razvidan i nepristran način, na tržištu električne energije.

2. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

HRVATSKI OPERATOR TRŽIŠTA ENERGIJE d.o.o.

10000 Zagreb, Ulica grada Vukovara 284, Hrvatska

T. +385 1 63 06 700, F. +385 1 63 06 777

E-mail: hrote@hrote.hr

OIB 75801633608

Uprava Boris Abramović.

Nadzorni odbor:

Pavao Pavlič	Predstavnik radnika	od 10.5.2019.
Dario Matanović	Predsjednik	od 21.12.2020.
Kata Sušac	Zamjenik	od 21.12.2020.
Mirjana Čižmešija	Član	od 21.12.2020..

Skupština društva:

Kristina Čelić od 17.12.2020.

Društvo je upisano u Registar Trgovačkog suda u Zagrebu pod brojem MBS 080517130.

Temeljni kapital u iznosu od 9.300.000,00 kn uplaćen je u cijelosti.

IBAN HR4723400091110177478, Privredna banka Zagreb d.d., Radnička cesta 50, HR-10000 Zagreb

3. VIZIJA, MISIJA I CILJEVI

Misija: Naša misija je pružati kvalitetne usluge na tržištu električne energije, tržištu plina, sustavu poticanja proizvodnje energije iz obnovljivih izvora te vođenja povjerenih registara na potpuno zadovoljstvo naših korisnika i vlasnika. Misiju ostvarujemo suradnjom s našim partnerima na europskoj razini, osnažujući visokokvalificirane zaposlenike i motivirajuće okruženje.

Vizija: Želimo biti među vodećim pružateljima usluga u tržištu energije u središnjoj Europi koji integrira hrvatsko energetske tržište u energetske tržište EU. Viziju ćemo ostvariti kroz fleksibilnu organizaciju temeljenu na stručnosti svojih zaposlenika, koja se prilagođava zahtjevima svojih korisnika.

Ciljevi: Aktivno sudjelovanje u razvoju tržišta električne energije i plina te vođenje sustava potpora za obnovljive izvore energije i visokoučinkovite kogeneracije, u stalnoj interakciji s nadležnim ministarstvom za energetiku, HERA-om, operatorom prijenosnog sustava (HOPS) i operatorom distribucijskog sustava (HEP – ODS), operatorom plinskog transportnog sustava, operatorom sustava skladišta plina te ostalim državnim institucijama i tržišnim sudionicima kao i ostalim poduzetnicima koji kroz propisane sustave ostvaruju različite privatne interese.

4. POVEZANO DRUŠTVO

HROTE i trgovačko društvo HOPS, osnovali su svaki s 50% udjela, zasebno trgovačko društvo HRVATSKA BURZA ELEKTRIČNE ENERGIJE d.o.o. (dalje u tekstu: CROPEX) u svibnju 2014. godine radi obavljanja djelatnosti organiziranja tržišta električne energije i trgovine električnom energijom s ciljem osiguranja središnjeg mjesta za organiziranu, sigurnu, anonimnu i razvidnu trgovinu električnom energijom između tržišnih sudionika, članova burze.

S obzirom da se radi o pridruženom poduzetniku, temeljem točke 2.20. Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja 2 i Međunarodnog standarda 28, a na čije se ulaganje ne primjenjuje metoda konsolidacije već metoda udjela, uz ovaj dopis dostavljamo Vam podatke društva CROPEX.

Društvo je upisano u Registar Trgovačkog suda u Zagrebu pod oznakom MBS 080914267.

Uprava

Silvio Brkić	Predsjednik Uprave	od 20.05.2014.
Ivica Toljan	Član Uprave	od 24.09.2018.

Udjeli kod povezanih poduzetnika

HROTE je uplatio iznos od 3.000.000,00 kn kao osnivački polog.

Dana 4. listopada 2016. godine, izvršena je prva dokapitalizacija CROPEX-a, HROTE i HOPS s 50% udjela povećanja, svako društvo je uplatilo 3.000.000,00 kn. Druga dokapitalizacija izvršena je 8. siječnja 2018. godine, svako društvo je uplatilo 2.000.000,00 kn.

CROPEX-ov temeljeni kapital sada iznosi 16.000.000,00 kn.

S obzirom da se radi o pridruženom poduzetniku, temeljem točke 2.20. Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja 2 i Međunarodnog standarda 28, a na čije se ulaganje ne primjenjuje metoda konsolidacije već metoda udjela, HROTE svake godine u svojim knjigama knjiži 50% iznosa rezultata poslovanja Cropex-a u tekućoj godini za prethodnu.

5. PLAN POSLOVANJA SEKTORA TRŽIŠTA ELEKTRIČNE ENERGIJE I EKO BILANČNE GRUPE ZA RAZDOBLJE 2021. – 2023.

5.1 Plan poslovanja Odjela tržišta električne energije za razdoblje 2021.-2023.

Planirani prihodi (KN)	2021.	2022.	2023.
- temeljem mjesečne naknade za organiziranje tržišta električne energije	7.160.000	7.300.000	7.300.000
- temeljem godišnje naknade za organiziranje tržišta električne energije	390.000	430.000	430.000

Plan aktivnosti i ciljevi

Nadogradnje informacijskog sustava za vođenje i organizaciju tržišta električne energije će se obavljati "in-house" sa zaposlenicima IT odjela da bi se smanjili troškovi i ubrzalo unaprjeđenje IT sustava. Unaprjeđenje informacijskog sustava vlastitim snagama bi se omogućilo brže i odgovarajuće praćenje zakonskih i podzakonskih izmjena, a isto tako i izbjegla potreba zapošljavanja dodatnih osoba.

Tijekom idućeg razdoblja HROTE će nastaviti predlagati mjere za unapređenje tržišta električne energije poput rada na novom Zakonu o tržištu električne energije. Također, održavat će kvalitetnu i dobru suradnju s tržišnim sudionicima i s trgovačkim društvom HOPS u području obračuna odstupanja te poboljšanje suradnje s trgovačkim društvom HEP-ODS.

Nadalje, jedan od ciljeva je rad na dodatnom obrazovanju zaposlenika odjela, koji uključuje sudjelovanje na raznim konferencijama i seminarima.

Na aktivnosti odjela u 2021., 2022. i 2023. godini najviše utjecaja imat će odredbe iz Pravila koja donosi HROTE i Pravila koja donosi HOPS, primjena „zimskog“ paketa direktiva EU za unutarnje tržište električne energije i direktive za obnovljive izvore energije i pravila i uredbe vezane za rad EKO bilančne grupe.

Trenutačno je zaposleno tri (3) osobe u Odjelu tržišta električne energije koji mogu obavljati potrebna dežurstva vikendom i blagdanima. S obzirom na očekivane aktivnosti posebno vezano za rad EKO bilančne grupe i očekivani smjenski rad, odgovornosti i vikend dežurstva, minimalni

broj potrebnih zaposlenika u Sektoru tržišta električne energije je osam (8) osoba, a u Odjelu tržišta električne energije minimalni broj potrebnih zaposlenika su tri (3) osobe te je time zadovoljen minimalni broj zaposlenih u sektoru i odjelu za uredan rad cijelog sektora.

Također, zaposlenici sektora su angažirani kao dio stručne grupe operatora prijenosnih sustava i tržišta energije na razini JI Europe te će i u 2021. sudjelovati u radnim sastancima grupe te se koristiti softverskim alatima za simulacije na tržištu EE i podijeliti znanja sa ostalim sudionicima radne grupe.

U financijskom dijelu za 2021., 2022. i 2023., pretpostavke za realizaciju prihoda odjela odnose se na:

- očekivanja iste jedinične cijene za obračun mjesečne naknade kao i u prethodnim godinama;
- zbog mogućeg spajanja hrvatskog i mađarskog dan unaprijed tržišta, aktivnosti EKO bilančne grupe na CROPEX-u, zbog održavanja godišnje aukcije za prodaju električne energije iz EKO bilančne grupe te zbog većeg interesa od strane obnovljivih izvora poput VE i SE za direktnim sudjelovanjem na tržištu moguće je povećanje broja tržišnih sudionika kroz dvije sljedeće godine.

5.2 Plan poslovanja Odjela EKO bilančne grupe za razdoblje 2021.-2023.

Planirani prihodi (KN)	2021.	2022.	2023.
- temeljem članka 38. stavak 2. Zakona o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji; iz sredstava prikupljenih u sustavu poticanja OIEiVUK	Određuje nadležno ministarstvo za energetiku	Određuje nadležno ministarstvo za energetiku	Određuje nadležno ministarstvo za energetiku

Plan aktivnosti i ciljevi

Sukladno odredbama Zakona o OIEiVUK EKO bilančna grupa započela je s radom od 1.1.2019.

S punom uspostavom EKO bilančne grupe HROTE planira proizvodnju električne energije za EKO bilančnu grupu te prodavanje električne energije iz EKO bilančne grupe na tržištu za sve dane, uključujući i vikende u vremenu od 08 do 24 sata. Osim djelatnika Odjela EKO bilančne grupe u operativnom radu vezanom za EKO bilančnu grupu sudjeluju i ostali djelatnici Sektora tržišta električne energije i EKO bilančne grupe, dok djelatnici Odjela EKO bilančne grupe sudjeluju u aktivnostima vezanim za organiziranje tržišta električne energije koje se odvijaju 7 dana u tjednu.

Osnovni ciljevi Odjela EKO bilančne grupe:

- Kvalitetno planiranje rada postrojenja članova EKO bilančne kako bi se troškovi uravnoteženja za EKO bilančnu grupu sveli na minimalno moguću razinu,
- Prodaja električne energije iz EKO bilančne grupe na tržištu električne energije, na način da se maksimiziraju prihodi od prodaje električne energije, uz poštivanje načela razvidnosti,
- Prilagođavanje pravila iz nadležnosti HROTE (Pravila vođenja EKO bilančne grupe i Pravila prodaje električne energije) u svrhu ispunjenja prethodna dva cilja,
- Održavanje kvalitetne suradnje s povlaštenim proizvođačima, tj. članovima EKO bilančne grupe, operatorima prijenosnog i distribucijskog sustava, HERA-om, nadležnim ministarstvom za energetiku te tržišnim sudionicima.

Osim djelatnika Odjela EKO bilančne grupe i Sektora tržišta električne energije i EKO bilančne grupe za operativni rad EKO bilančne grupe će biti potreban angažman IT Odjela oko izrade i održavanja softvera EKO bilančne grupe te prikupljanja i razmjene podataka članova EKO bilančne grupe, pružatelja meteoroloških prognoza te pružatelja usluga prognoziranja rada postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije, angažman Odjela financijskih i računovodstvenih poslova zbog naplate naknada za troškove uravnoteženja prema članovima

EKO bilančne grupe te angažman Odjela pravnih, općih poslova i ljudskih potencijala zbog pokretanja prekršajnih postupaka prema članovima EKO BG, u slučaju neizvršavanja obveza.

Osim operativnog rada vezanog za planiranje rada postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije s postojećim softverskim alatima i rješenjima, djelatnici Odjela EKO bilančne grupe će kontinuirano provoditi evaluaciju postojećih rješenja te istraživati tržište u svrhu pronalaska novih i naprednijih rješenja u svrhu što kvalitetnijeg planiranja rada postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije. U navedenu svrhu će se razvijati i vlastiti softverski alati za prognoziranje rada postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije s domaćim institucijama.

Potreban broj zaposlenika u Odjelu EKO bilančne grupe u razdoblju 2021.-2023. ovisit će o daljnjem razvoju zakonodavstva vezanog za rad EKO bilančne grupe.

Troškovi Odjela EKO bilančne grupe, koje čine troškovi osoblja i drugi povezani troškovi HROTE-a, troškovi nabave odgovarajućih softvera za planiranje rada postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije, troškovi nabave meteoroloških prognoza od domaćih prognostičara te drugi troškovi, financiraju se iz sredstava prikupljenih u sustavu poticanja obnovljivih izvora energije i visokoučinkovite kogeneracije. Nadležno ministarstvo za energetiku utvrđuje iznos te nadzire obračun, isplatu i trošenje navedenih sredstava.

6. PLAN POSLOVANJA SAMOSTALNOG ODJELA TRŽIŠTA PLINA ZA RAZDOBLJE 2021. – 2023.

Planirani prihodi (kn)	2021.	2022.	2023.
- temeljem mjesečne naknade za organiziranje tržišta plina koja iznosi 0,0877 kn/MWh	2.700.000,00	2.900.000,00	3.500.000,00
- temeljem godišnje naknade za organiziranje tržišta plina koja iznosi 10.000,00 kn/sudioniku/godišnje	220.000,00	230.000,00	240.000,00
UKUPNO	2.920.000,00	3.130.000,00	3.740.000,00

Prihodi od godišnje naknade za sudjelovanje na tržištu plina za 2021. određeni su temeljem postojećeg stanja registra voditelja bilančnih skupina (Registar VBS) i upita trgovaca plinom koji imaju važeću energetska dozvolu izdanu od HERA-e za upis u registar voditelja bilančne skupine kroz 2020. Za 2022. i 2023. godinu prihodi od godišnje naknade za sudjelovanje na tržištu plina temeljeni su na pretpostavci da će se uhodavanjem rada terminala za ukapljeni prirodni plin te uz uspostavu plinske burze u RH, povećavati i broj sudionika na tržištu plina RH. Također je pretpostavka da će tijekom trogodišnjeg perioda doći i do ispisa pojedinih postojećih voditelja bilančnih skupina iz Registra VBS.

Prihodi od mjesečne naknade za organiziranje tržišta plina **kojom se obračunavanju količine plina izmjerene na izlazima iz transportnog sustava Republike Hrvatske** za 2021. predviđeni su temeljem trenda realizacije potrošnje plina u tekućoj godini koje su uvećane za 6% radi početka rada terminala na ukapljeni prirodni plin (LNG terminal) kojim se otvorio novi dobavni pravac i čijim radom bi trebao početi izvoz plina iz RH što će utjecati i na mjesečni prihod operatora tržišta plina. Prihodi za 2022. i za 2023 su određeni temeljem pretpostavke povećanja potrošnje u odnosu na 2021. godine i to upravo radi uključivanja LNG terminala.

Plan aktivnosti i ciljevi

U dogovoru s operatorom transportnog sustava, operatora sustava skladišta plina i HERA-om predviđena je promjena u postojećem modelu bilančnih skupina, odnosno namjera je da se u budućem modelu propiše mogućnost pripadnosti neposrednog člana samo u jednoj bilančnoj skupini, a u cilju osiguranja što veće točnosti raspodjele izmjerenih količina plina po opskrbljivaču, odnosno bilančnoj skupini. Promjene će biti propisane Pravilima o organizaciji tržišta plina te će postojeće informacijske sustave trebati nadograditi i prilagoditi novim funkcionalnostima.

Također, obzirom na nove dobavne pravce (LNG terminal), nove proizvodne bušotine i uspostavu dvosmjernih međudržavnih spojnih plinovoda, u dogovoru s operatorom transportnog sustava razmatra se moguće povezivanje naše trgovinske platforme sa susjednim trgovinskim

platformama čime bi se stvorili preduvjeti za organiziranje i razvoj prve hrvatske plinske burze kao konačan cilj operatora tržišta plina.

Nadalje, jedan od ciljeva je rad na dodatnom obrazovanju zaposlenika odjela, koji uključuje sudjelovanje na raznim konferencijama, seminarima te stručnom školovanju.

Prema Odluci o naknadi za organiziranje tržišta plina (NN 23/16) obračun mjesečne naknade primjenjuje se na količine plina koji je izmjeren na izlazima iz transportnog sustava RH za svaku bilančnu skupinu. Količinama plina svakodnevno se trguje i na virtualnoj točki trgovanja (dalje u tekstu: VTT), a na prodane količine plina na VTT-u se ne obračunava naknada. Iz navedenog proizlazi da svi aktivni voditelji bilančnih skupina nisu u ravnopravnom položaju. Shodno navedenom u planu je u dogovoru s HERA-om razmatranje korekciju važeće Odluke s ciljem da se u naknadu uključe i prodane količine plina na VTT (VTT-prodaja).

7. PLAN POSLOVANJA SEKTORA OBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIJE I PROVEDBE SUSTAVA POTICANJA ZA RAZDOBLJE 2021. – 2023.

Planirani prihodi (KN)	2021.	2022.	2023.
- temeljem članka 38. stavak 2. Zakona o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji; iz sredstava prikupljenih u sustavu poticanja OIEiVUK	Određuje nadležno ministarstvo za energetiku	Određuje nadležno ministarstvo za energetiku	Određuje nadležno ministarstvo za energetiku

Uloga HROTE-a u sustavu poticanja električne energije iz obnovljivih izvora energije i visokoučinkovite kogeneracije (OIEiVUK) – za razdoblje 2007.-2021.

- sklapa ugovore o otkupu električne energije proizvedene iz OIEiVUK s nositeljima projekata koji su stekli pravo na sklapanje;
- sklapa ugovore sa svim opskrbljivačima o preuzimanju električne energije proizvedene iz postrojenja povlaštenih proizvođača s pravom na poticajnu cijenu i za prikupljanje sredstava s naslova naknade za poticanje proizvodnje električne energije iz OIEiVUK;
- obračunava sredstva od prodaje električne energije i naknade za poticanje prema opskrbljivačima;
- obračunava i isplaćuje poticajnu cijenu povlaštenim proizvođačima temeljem sklopljenih ugovora o otkupu.

Opis sustava poticanja obnovljivih izvora energije i visokoučinkovite kogeneracije

Nakon što nositelj projekta, koji namjerava izgraditi postrojenje koje koristi obnovljivi izvor energije ili kogeneracijsko postrojenje, ishodi prethodno ili konačno rješenje o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača u Hrvatskoj energetskej regulatornoj agenciji, te sklopi predugovor ili ugovor o priključenju na elektroenergetsku mrežu s nadležnim operatorom prijenosnog odnosno distribucijskog sustava, sklapa s operatorom tržišta ugovor o otkupu električne energije. Temeljem ugovora o otkupu električne energije povlaštenu proizvođač ostvaruje pravo na poticajnu cijenu primjenom Tarifnih sustava za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije. Poticajna cijena koju operator tržišta plaća povlaštenom proizvođaču za električnu energiju isporučenu u elektroenergetski sustav isplaćuje se iz sredstava koje, operator tržišta, prikuplja s dva osnova: (i) sredstva prikupljenih s osnova naknade za poticanje proizvodnje

električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije i (ii) sredstva prikupljenih temeljem obveze svakog opskrbljivača da preuzme (kupi) dio električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije ovisno o njegovom udjelu u ukupnoj opskrbi u Republici Hrvatskoj.

Ciljevi sukladno postojećem sustavu poticanja proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracijskih postrojenja (sukladno propisima koji reguliraju sustav poticanja važećim u razdoblju 2007.-2021.):

U postojećem sustavu poticanja ukupno je važećih 1.370 ugovora o otkupu, ukupne instalirane snage 1.058 MW prema kojima će se, ovisno o vremenu izgradnje postrojenja koja još nisu ušla u trajni pogon, isplaćivati poticaji do najkasnije 2035. godine.

U **Tablici 1.** daje se prikaz broja postrojenja po tehnologijama prema očekivanom ulasku postrojenja u trajni pogon u razdoblju 2021.-2023. Očekivani ulazak postrojenja u trajni pogon određen je prema krajnjem roku važenja prethodnih rješenja o statusu kojima je utvrđeno do kada se postrojenje mora izgraditi i započeti s radom. Iznimno zbog situacije s pandemijom virusa COVID-19 omogućeno je produljenje tog roka. Naime sukladno članku 9. Uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o poticanju proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i visokoučinkovitih kogeneracija (NN 60/2020) prethodna rješenja čije bi važenje trebalo isteći nakon nastupanja okolnosti prouzrokovanih pandemijom virusa COVID-19, zbog čega projekti nisu mogli biti realizirani u rokovima važenja prethodnog rješenja, produžit će se na zahtjev nositelja projekta, na razdoblje ne dulje od šest mjeseci od dana isteka važenja prethodnog rješenja, uz dostavu dokumentacije kojom se dokazuje nemogućnost završetka proizvodnog postrojenja u rokovima iz prethodnog rješenja.

Projekcija ukupno potrebnih sredstava za isplatu poticaja temelji se na trenutnom broju elektrana u sustavu poticaja (listopad 2020.) i broju elektrana za koje se očekuje ulazak u sustav poticaja izgraditi i do 2022. godine te očekivanoj proizvodnji svih elektrana prema godišnjem broju sati rada pojedine tehnologije.

U **Tablici 2. i 3.** daje se prikaz potrebnih sredstava za isplatu poticaja za razdoblje 2020.-2023. uz pretpostavku da će se većina postrojenja, za koja su trenutno važeća prethodna rješenja, započeti s radom nakon krajnjeg roka iz prethodnog rješenja o statusu. S obzirom da su za nekoliko prethodnih rješenja produženi rokovi zbog situacije uzrokovane pandemijom virusa COVID-19, a i za ostale očekujemo rješenja HERA-e o produženju za dodatnih 6 mjeseci (nakon čega ne postoji mogućnost novog produženja) prolongira se realizacija projekata no očekuje se

da će većina projekata biti završena do kraja 2022. U svrhu određivanja potrebnih sredstva za isplatu poticaja koriste se i podaci o očekivanom završetku projekta koje su jednom godišnje HROTE-u dužni dostaviti nositelji projekata.

Napominjemo da je projekcija koliko će se prikupiti sredstava iz kojih će se vršiti isplata poticaja u navedenom razdoblju napravljena temeljem planiranih zakonskih promjena koje je omogućila veći postotak prodaje energije na tržištu i umanjene naknade za pojedine grupe poduzetnika sukladno Uredbi o kriterijima za plaćanje umanjene naknade za obnovljive izvore energije i visokoučinkovitu kogeneraciju (NN 57/2020) koja je stupila na snagu 1.7.2020. Temeljem te Uredbe ukupno je zaprimljeno 74 zahtjeva od čega su 54 usvojena, 10 odbijeno te 10 u obradi. Propisani rok za dostavu zahtjeva je 1.12.2020., stoga se očekuje zaprimanje još zahtjeva no za pretpostaviti je da će se raditi o manjem broju. Korisnici umanjenja naknade po osnovi električnog intenziteta, kojima su usvojeni zahtjevi, ostvarili su pravo na umanjenje u trajanju od godinu od pravomoćnosti izdanog Rješenja o umanjenju.

U svezi prikupljanja sredstava na ime naknade i prodaje električne energije opskrbljivačima i prikaza u Tablici 3. bitno je navesti da je:

- za razdoblje 2021.-2023. projiciran iznos prema trenutno važećoj visini naknade 0,105 kn/kWh za sve kupce i umanjenoj naknadi za pojedine grupe poduzetnika prema električnom intenzitetu poduzetnika 0,063 kn/kWh, 0,042 kn/kWh i 0,021 kn/kWh te prema pravu na umanjenje naknade za obveznike ishođenja dozvole za emisije stakleničkih plinova 0,021 kn/kWh.

Procjena prikupljenih sredstava do kraja 2021. te od 2023. temelji se i na procjeni kretanja cijena električne energije na tržištu, obzirom da se sukladno Uredbi o Izmjeni Zakon o OIEiVUK određuje prodaja električne energije (2019.-30%; 2020-60%; 2021.-60%) isporučene iz postrojenja povlaštenih proizvođača na tržištu električne energije. S obzirom da procjena prikupljenih sredstava ovisi o količini električne energije koja se prodaje na tržištu, a zbog trenutne situacije uzrokovane pandemijom virusa COVID-19 i nižih cijena na tržištu nije donesena odluka o 100%-tnoj prodaji električne energije na tržištu u 2021.

Tablica 1. Projekcija ulaska u trajni pogon po tehnologijama za razdoblje 2020. - 2023. godina

TEHNOLOGIJA	BROJ ELEKTRANA U 2020.	SNAGA ELEKTRANA U 2020. (kW)	BROJ ELEKTRANA U 2021.	SNAGA ELEKTRANA U 2021. (kW)	BROJ ELEKTRANA U 2022.	SNAGA ELEKTRANA U 2022. (kW)	BROJ ELEKTRANA U 2023.	SNAGA ELEKTRANA U 2023. (kW)
VE	26	717.800	26	717.800	25	708.200	24	647.200
SE	1.229	53.434	1.229	53.434	1.229	53.434	1.218	53.179
HE	14	5.915	16	6.719	16	6.719	16	6.719
BIOMASA	40	83.208	43	98.068	47	104.078	46	101.078
BIOPLIN	42	46.922	41	45.922	41	45.922	39	43.922
KOG	5	13.293	5	13.293	4	3.293	3	2.833
KOG>35MW	1	100.000	1	100.000	1	100.000	1	100.000
DEP.PLIN	1	2.500	1	2.500	1	2.500	1	2.500
GEOTERMAL	1	10.000	1	10.000	1	10.000	1	10.000
UKUPNO	1.359	1.033.072	1.363	1.047.736	1.365	1.034.146	1.349	967.431

*Projekcije su rađene sukladno isteku prethodnih rješenja za stjecanje statusa povlaštenih proizvođača i sukladno isteku ugovora za pojedina postrojenja u analiziranim godinama

Tablica 2. Projekcija sustava poticanja za razdoblje 2020.-2023. (instalirana snaga, proizvodnja, isplata poticaja, prihodi od prodaje električne energije)

Godina	Procjena instalirane snage, proizvodnje i isplate poticaja			Procjena prihoda od prodaje električne energije (regulirani otkup i prodaja na tržištu)			
	Instalirana snaga (kW)	Proizvodnja (kWh)	Ukupna isplata poticaja (kn)	Regulirana cijena otkupa (kn/kWh)	Ukupna sredstva od reguliranog otkupa (kn)	Tržišna cijena električne energije (kn/kWh)	Ukupna sredstva od prodaje električne energije (kn)
2020.	1.033.072	3.167.239.309	2.974.210.206	0,42	534.345.426	0,339	633.747.907
2021.	1.047.736	3.426.780.992	3.306.688.878	0,42	575.698.206	0,334	690.500.787
2022.	1.034.146	3.455.140.828	3.389.297.099	0,42	580.463.659	0,377	782.382.089
2023.	967.431	3.295.302.844	3.273.679.072	0,42	553.610.877	0,385	760.819.520

Tablica 3. Projekcija sustava poticanja za razdoblje 2020.-2023. (prihodi od naknade za poticanje)

Procjena potrošnje u RH i prihoda od naknade (uključena umanjena naknada za intenzivnu industriju od rujna 2020.)										
Potrošnja električne energije kućanstva i industrija (kWh)	Naknada za kućanstva i industriju (kn/kWh)	Potrošnja električne energije intenzivna industrija GRUPA 1 (kWh)	Naknada za intenzivnu industriju GRUPA 1 (kn/kWh)	Potrošnja električne energije intenzivna industrija GRUPA 2 (kWh)	Naknada za intenzivnu industriju GRUPA 2 (kn/kWh)	Potrošnja električne energije intenzivna industrija GRUPA 3 (kWh)	Naknada za intenzivnu industriju GRUPA 3 (kn/kWh)	Potrošnja električne energije obveznici CO2 (kWh)	Naknada za obveznike CO2 (kn/kWh)	Prihod od naknade (kn)
13.450.821.187	0,105	176.071.013	0,063	274.625.752	0,042	562.035.504	0,021	1.083.311.481	0,007	1.507.217.175,26
13.959.663.509	0,105	182.772.678	0,063	285.078.635	0,042	583.427.859	0,021	1.123.505.961	0,021	1.525.098.260,07
14.123.480.051	0,105	183.686.541	0,063	286.504.028	0,042	586.344.998	0,021	1.123.505.961	0,021	1.542.477.696,83
14.264.714.852	0,105	185.523.407	0,063	289.369.068	0,042	592.208.448	0,021	1.134.741.020	0,021	1.557.902.473,80

Ciljevi sukladno novim modelima poticanja i Zakonu OIEiVUK:

- Provedba natječajnog postupka za pravo na premiju i isplatu zajamčenom cijenom sukladno kvotama koje će VRH određivati jednom godišnje u Uredbi o kvotama (Zakon OIEiVUK).
- Sklapanje Ugovora o premiji i otkupa zajamčenom cijenom
- Izračun iznosa zajamčene otkupne cijene i iznosa premije po tehnologijama i grupama postrojenja sukladno instaliranoj snazi postrojenja i objava na internetskim stranicama HROTE-a
- Nastavna provedba postupka za umanjene naknade za pojedine grupe poduzetnika

Temeljem novog programa državnih potpora koji je odobren (GBER) raspisan je javni natječaj za 88 MW te će se temeljem istog u 12 godina isplatiti iznosi navedeni u nastavku:

	GBER Zajamčena 2020	GBER Premija 2020
<i>Kvota (kW)</i>	72.000	16.000
<i>Sredstva (kn)</i>	2.520.921.902	1.107.481.920

Sukladno projekcijama vremenskih rokova izgradnje postrojenja i početka trajnog pogona te aktivacije svih ugovora o zajamčenoj cijeni (72 MW) u 2023. godini, maksimalna godišnja proizvodnja tih 72 MW bila bi 206.300.000 kWh što bi prema očekivanim cijenama za 2023. (0,385 kn/kWh) iznosilo 79.425.500 kn prihoda od prodaje te električne energije.

Drugi program državnih potpora na odobrenju je kod Europske komisije. Očekuje se raspisivanje javnih natječaja za 914 MW u 2021. i 1.090 MW u 2022. te će se temeljem istih u 12 godina isplatiti iznosi navedeni u nastavku:

	PREMIJA 2021	PREMIJA 2022	UKUPNO PREMIJSKI
<i>Kvota (kW)</i>	914.000	1.090.000	2.004.000
<i>Sredstva (kn)</i>	6.967.059.530	1.530.837.000	8.497.896.530

Prema projekcijama, prve se isplate očekuju u 2023. godini.

Projekcije su temeljene na očekivanoj tržišnoj cijeni od 58 EUR /MWh.

Ciljevi sukladno postojećem sustavu poticajnih cijena (sukladno tarifnim sustavima 2007.-2015.).

U postojećem sustavu poticanja ukupno važećih 1.370 ugovora o otkupu, ukupne instalirane snage 1.058 MW za koje će operator tržišta isplaćivati poticajne cijene do najkasnije 2035. godine.

Projekcije rada postrojenja za razdoblja: 2020.-2023.

Godina	2020	2021	2022	2023
Broj postrojenja (do kraja godine)	1359	1363	1365	1349
Instalirana snaga MW (do kraja godine)	1033,0	1047,7	1034,1	967,4
Izlasci (broj postrojenja)	1	3	8	16
Izlasci (instalirana snaga)	0,009	10,6	64,8	15,7

7.1. Plan poslovanja Registra jamstva podrijetla za razdoblje 2021. – 2023.

Planirani prihodi (KN)	2021.	2022.	2023.
- temeljem planiranih registracija, godišnjih naknada, izdavanja, uvoza i izvoza jamstava podrijetla	3.144.361	3.144.361	3.144.361

Regulatorni okvir za implementaciju sustava jamstva podrijetla definiran je Zakonom o energiji, a koji između ostalog, određuje da se za potrebe dokazivanja udjela energije proizvedene iz pojedinih izvora energije krajnjim kupcima uvodi sustav jamstva podrijetla energije. Zakon o tržištu električne određuje da je operator tržišta odgovoran za izdavanje jamstva podrijetla električne energije, kao i za uspostavu te vođenje registra jamstava podrijetla električne energije (u daljnjem tekstu: Registar).

Uredbom o uspostavi sustava jamstva podrijetla električne energije i Pravilima o korištenju registra jamstava podrijetla električne energije detaljnije se regulira sustav jamstva podrijetla.

Uredbom su predviđene sljedeće obveze troškova sudionika sustava jamstva podrijetla, na način pokrivanja opravdanih troškova vođenja Registra:

- (i) obveza korisnika Registra za plaćanje godišnje naknade za vođenje korisničkog računa;
- (ii) obveza plaćanja godišnje naknade po registriranom proizvodnom postrojenju u registru;
- (iii) obvezu plaćanja naknade za izdavanje jamstva podrijetla i
- (iv) obvezu plaćanja naknade za transakcije uvoza i izvoza jamstava podrijetla.

Sukladno Uredbi visine predmetnih naknada određuje Hrvatska energetska regulatorna agencija, na prijedlog operatora tržišta, a uz prethodnu suglasnost nadležnog ministarstva.

Prihode i rashode u ovoj djelatnosti operatora tržišta čine fiksni i varijabilni prihodi/troškovi, budući se samo dio operativnih poslova može pretpostaviti (broj postojećih postrojenja i tržišnih sudionika (ne i novih), članarine i sl.).

U Registru je trenutno registrirano (imaju otvorene korisničke račune) 7 opskrbljivača, 5 proizvođača i 4 trgovca (korisnički račun „HROTE FIT auctions“ je također trgovac, odnosno taj račun je otvoren isključivo zbog dražbi - trasfera certifikata jamstava podrijetla na korisničke račune u drugim registrima/domenama dobitnika na dražbama).

U 2021. godini se predviđa:

- izdavanje za 7.9 mil jamstava podrijetla (7,9 TWh, uključujući i jamstva podrijetla s dražbi);
- transakcije: uvoz - 120 GWh i izvoz- 3,6 TWh
- trenutno je u Registru:
  - ✓ registriranih 14 elektrana, instalirane snage veće od 10 MW (fiksna godišnja naknada 252.000 HRK);
  - ✓ registrirane 2 elektrane, instalirane snage veće od 5MW a manje od 10 MW, (fiksna godišnja naknada 16.000 kn);
  - ✓ registrirana 2 mala elektrane, instalirane snage od 1 MW do uključivo 5 MW (fiksna godišnja naknada 1.000 kn);

registrirat će se još dodatnih 4 hidroelektrane ukupne planirane proizvodnje 350 GWh, 1 novi opskrbljivač te 1 novi trgovac;

U razdoblju od 2021.-2023. očekuje se i dalje povećano djelovanje opskrbljivača električne energije. S obzirom na povećanu potražnju dokazivanja energije iz obnovljivih izvora energije prilikom javnih nabava (zelenih javnih nabava), očekuje se da će više opskrbljivača u sustavu uvoziti te ukidati jamstva podrijetla za svoje krajnje korisnike.

8. ZAKLJUČAK

U narednim godinama planira se nastavak ostvarivanja poslovnih ciljeva Društva koji su postavljeni kroz očekivanu realizaciju sljedećih osnovnih aktivnosti:

1. poboljšanje učinkovitosti svih sustava u kojima HROTE ima ovlasti i obveze kroz jačanje stručnih i tehničkih kapaciteta Društva,
2. kontinuirani rad na unaprjeđivanju procedura u svim segmentima poslovanja uz suradnju sa svim institucijama posebice s nadležnim ministarstvom za energetiku i Hrvatskom energetske regulatornom agencijom, ali i ostalim subjektima koji u energetske sektoru imaju određena prava i obveze,
3. nastavak suradnje s državnim institucijama u svezi uvođenja i primjene podzakonskih propisa u području eko bilančne grupe,
4. implementacija i unaprjeđenje propisanih modela i uvođenje novih procedura koje će omogućiti što uspješnije funkcioniranje tržišta energije i sustava poticanja u okvirima koji su kao obvezujući utvrđeni trećim energetske paketom propisa Europske unije,
5. kontinuirano ulaganje u obrazovanje i stručno usavršavanje ljudskog potencijala Društva u svrhu davanja što kvalitetnijeg doprinosa postizanju ključnih ciljeva zadanih Strategijom i programom energetske razvitka u Republici Hrvatskoj.

DIREKTOR

Boris Abramović

